

شناسایی راهبردها و پیامدهای پیشگیری از فساد در قراردادهای بازیکنان و مربیان لیگ برتر فوتبال ایران

مریم خوش‌رفتار^۱، وحید شجاعی^{۲*}، محمد حامی^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۴/۱۲

تاریخ تصویب: ۱۴۰۳/۰۷/۱۰

ص ص: ۱۹۰ - ۱۵۹

چکیده

هدف از تحقیق حاضر شناسایی راهبردهای پیشگیری از فساد و اثرات آن در قراردادهای بازیکنان و مربیان لیگ برتر فوتبال ایران بود. تحقیق حاضر از روش تحقیق حاضر، کیفی و از نوع تحقیق‌های اکتشافی بود که از روش زمینه‌یابی برای کسب اطلاعات استفاده گردید و از لحاظ هدف نیز جزو پژوهش‌های بنیادی به شمار می‌آید. جامعه آماری تحقیق جامعه آماری پژوهش شامل متخصصان و افراد مطلع حوزه صنعت فوتبال، صاحب‌نظران و اساتید رشته مدیریت ورزشی و مدیران سازمان لیگ و فدراسیون فوتبال و کمیته داوران بودند نمونه‌گیری به‌صورت هدفمند انجام شد که با ۱۶ مصاحبه، اشباع نظری حاصل شد. ابزار پژوهش، مصاحبه عمیق و نیمه ساختاریافته بود. یافته‌های تحقیق نشان داد تعداد ۹۲ گزاره اولیه با مجموع فراوانی ۱۷۷ شامل ۴ مقوله اصلی شامل راهبردهای مدیریتی (شامل منابع انسانی کارآمد، راهکارهای زیرساختی، برنامه ریزی، سازماندهی و نگرش)، مقوله اصلی راهبردهای فرهنگی (شامل مفاهیم فرهنگ سازی، رسانه، آموزش)، مقوله اصلی راهبردهای حقوقی (شامل مفاهیم محاکمه و پاکسازی، منابع انسانی و حقوقی، راهبردهای نظارتی، تدوین قراردادهای استاندارد، قوانین و

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران

maryam.kh20520@gmail.com

۲. استادیار مدیریت و برنامه‌ریزی ورزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران

shojaei.vahid@yahoo.com: (نویسنده مسئول)*

۳. استادیار مدیریت و برنامه‌ریزی ورزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران

mohammadhami@yahoo.com

مقررات شفاف) مقوله اصلی راهبردهای فنی و تخصصی (شامل مفاهیم تخصص و دانش، راهکارهای فنی و اجرایی) کشف و استخراج گردید. در بخش پیامدهای فساد در قراردادهای فوتبال پیامدهای منفی فنی و تخصصی با ضریب اهمیت ۲۰ و پیامدهای اخلاقی با ضریب اهمیت ۱۰ بیشترین فراوانی و در مقابل پیامدهای امنیتی و سیاسی و پیامدهای مربوط به حمایت مالی به ترتیب با ضرایب اهمیت ۵ و ۶ کمترین فراوانی را در میان مقولات احصاء شده داشتند. پیشگیری از فساد در قراردادهای فوتبال در نهایت می‌تواند به عنوان یک عامل مؤثر برای تحقق آرمان‌های اجتماعی، ایجاد یک بازار قراردادهای عادلانه و پایدار، جلوگیری از تلفات اقتصادی و افزایش اعتماد و اعتبار در میان مردم، به ویژه هواداران فوتبال، مؤثر باشد.

واژه های کلیدی: شفافیت در قراردادها، راهبردهای حقوقی، پیامدهای فساد، تدوین قراردادهای استاندارد، منابع انسانی کارآمد

Identifying the Strategies and Consequences of Preventing Corruption in the Contracts of Players and Coaches of Iran's Premier Football league

Maryam Khoshraftar ¹, Vahid Shojaei ² *, Mohammad Hami ³

Abstract

The purpose of this study was to identify the factors affecting corruption in the contracts of players and coaches of the Iranian Football Premier League. The present study was qualitative research and exploratory research that used the method of field research and in terms of purpose is one of the basic researches. The statistical population of the study included experts and knowledgeable people in the field of football industry, experts and professors in the field of sports management and managers of the league and football federation and referee's committee. Purposeful sampling was performed. The research tool was in-depth and semi-structured interviews which at the end of 16th interview saturation was acquired. The findings of the research showed that there are 92 primary propositions with a total frequency of 177 including 4 main categories including management strategies (including efficient human resources, infrastructure solutions, planning, organization and attitude), the main category of cultural strategies (including the concepts of culture building, media, education). , the main category of legal strategies (including the concepts of trial and clearing, human and legal resources, supervisory strategies, drafting standard contracts, transparent laws and regulations) the main category of technical and specialized strategies (including the concepts of expertise and knowledge, technical and executive

1. PhD student in Sports Management, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran

maryam.kh20520@gmail.com

2. Assistant Professor of Sports Management and Planning, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran

Corresponding Author*: shojaei.vahid@yahoo.com

3. Assistant Professor of Sports Management and Planning, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran

mohammadhami@yahoo.com

solutions) discovery and extraction became. In the section on the consequences of corruption in football contracts, negative technical and specialized consequences with an importance factor of 20 and ethical consequences with an importance factor of 10 are the most frequent, and in contrast, security and political consequences and consequences related to financial support are the least abundant with importance factors of 5 and 6, respectively. They were counted among the categories. Prevention of corruption in football contracts can ultimately be effective as an effective factor for realizing social ideals, creating a fair and stable contract market, preventing economic losses and increasing trust and credibility among people, especially football fans.

Keywords: Transparency in contracts, legal strategies, consequences of corruption, development of standard contracts, efficient human resources.

مقدمه

امروزه در جامعه معاصر معنای اجتماعی و اهمیت اقتصادی ورزش به روش های بی شماری مشهود است به طوریکه از قراردادهای مالی هنگفت بین شرکت های رسانه ای و باشگاه های فوتبال حرفه ای گرفته تا کودکان خردسال که «پول جیبی» هفتگی خود را پس انداز می کنند تا اولین وسیله ورزشی خود را خریداری کنند(هاکی^۱، ۲۰۲۲). امروزه ورزش یکی از پیشرفته ترین و پر سودترین صنایع است. بر اساس منابع مختلف، درآمد سالانه شرکت کنندگان در صنعت حداقل ۱۴۵ میلیارد دلار برآورد شده است(بوندارنکو و همکاران^۲، ۲۰۲۲). فوتبال بیش از گذشته که به عنوان یک سرگرمی با آن برخورد می شد، به عنوان یک صنعت تجاری و پول ساز شناخته می شود. چرا که یکی از اتفاقات متعدد منجر به معاملات مالی در صنعت فوتبال، امضای قراردادها و ممیزی های مالی نقل و انتقال بازیکنان حرفه ای فوتبال است(اوپرین و همکاران^۳، ۲۰۱۴). در فوتبال مدرن ما فرآیندهای تصمیم گیری پویایی در بازار نقل و انتقالات داریم. رقابت بین باشگاه ها برای جذب با استعدادترین بازیکنان و همچنین قدرت چانه زنی بازیکنان حرفه ای فوتبال در حال افزایش است(کارمی و همکاران^۴، ۲۰۲۰). موارد زیادی از نقل و انتقالات بین المللی فوتبال وجود دارد که فوتبالیست ها اغلب به صورت غیررسمی و در مکان های دور از باشگاه، به عنوان مثال در فضای مجازی و هتل ها و غیره، مذاکره و قرارداد امضا می کنند(لیندهولم و همکاران^۵، ۲۰۱۹). این رویکرد باعث شد روند انعقاد قرارداد سریعتر و دور از گرایش کشور به هرج و مرج باشد. باشگاه ها با مذاکره با ایجنت های خود به آنچه می خواهند می رسند، گاهی چندین نماینده و بازیکنان نیز همین کار را می کنند. رونوشتی از قراردادها بین نمایندگان باشگاه ها و بازیکنان و هواداران پخش می شود(لوکومسکی^۶، ۲۰۲۰). بنابراین قرارداد با فوتبالیست های حرفه ای یک صنعت جهانی و بخش قابل توجهی از بازارهای سرگرمی و تجاری است (کندی و کندی^۷، ۲۰۱۲). طبق اعلام فیفا، انتقال بازیکنان روال رسمی دارد. انتقال بازیکن از باشگاه قبلی و باشگاه جدید باید در خصوص

1. Hockey
2. Bondarenko, et al.
3. Oprean, et al.
4. Carmi, et al.
5. Lindholm, et al.
6. Lukomski
7. Kennedy

انتقال بازیکن به توافق رسیده و قرارداد مناسب را امضا کنند. سپس بازیکنان باید قبل از امضای قرارداد برای معاینه پزشکی به ایفمارک مراجعه کنند. پس از آن با این شرایط بازیکنان می توانند قرارداد جدید خود را ثبت کنند. البته به جز مواردی که بازیکنان بازیکن آزاد محسوب می شوند یا قراردادهای بعد از شش ماه به پایان می رسد (د و گر^۱، ۲۰۱۶). تحقیقات زیادی در دنیا انجام شده است که بحث های زیادی را در مورد حسابرسی مالی مربوط به نقل و انتقالات فوتبال ایجاد کرده است. چون بازیکنان فرصت های مالی زیادی برای باشگاه ها ایجاد می کنند (تری لورنزو^۲، ۲۰۲۱). طبق قرارداد بین بازیکنان و باشگاه ها، باشگاه ها موظف به پرداخت پول بازیکنان در مدت قرارداد هستند و بازیکنان نیز موظفند طبق شرایط قرارداد زیر نظر باشگاه باقی بمانند. (مارتین لورنزو^۳، ۲۰۱۱). از سال ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۸، هزینه انتقال بازیکنان فوتبال اروپا از ۲,۹۹۶ به ۸,۰۱۷ میلیارد یورو و از ۲,۵۴۲ به ۶,۰۳۷ میلیارد یورو افزایش یافت. با این حال، علیرغم ایجاد درآمد فزاینده از جریان های مختلف، باشگاه های فوتبال حرفه ای بیشتر به دلیل بی ثباتی مالی و بدهی کم شان شناخته می شوند، زیرا در دو دهه گذشته بدهکار بوده و ضرر کرده اند. (یوفا^۴، ۲۰۱۲). از نظر فرانک^۵ (۲۰۱۸)، لیگ های فوتبال نوع خاصی از رقابت اقتصادی را در صنعت نقل و انتقالات فوتبال ایجاد می کنند که اغلب به عنوان "مسابقه تسلیحاتی" از آن یاد می شود، که باعث می شود باشگاه های فوتبال بیش از حد در تلاش برای موفقیت در این زمینه سرمایه گذاری کنند. (فرانک، ۲۰۲۰). جامعه از امروز آثار و آسیب های ناشی از ورزش حرفه ای را به عنوان دانشی جدید می گیرد. (دسیل وستر^۶، ۲۰۲۰). یکی از مهم ترین بحث هایی که در سال های اخیر در عرصه فوتبال ملی و باشگاهی ایران مطرح شده، بحث قراردادهای فوتبالیست ها است که تخلفات گسترده ای صورت گرفته است. بدون شک ابعاد مختلفی از فساد در بخش قراردادها وجود دارد که در این تحقیق سعی شده است این ابعاد و عوامل شناسایی شوند. از ابتدای شروع این ورزش، ثقل همیشه وجود داشته است، به خصوص در مورد سود مالی. علاوه بر این، با جهانی شدن و فناوری های جدید، ثقل و مبارزه با آن در ورزش جهانی شده است، زیرا مجریان قانون و مقامات متوجه شده اند که با ظهور اینترنت و

1. De Weger
2. Neri Lorenzo
3. Martin Lorenzo
4. Uefa
5. Frank
6. Desil Vester

پولشویی در ورزش جهان. فوتبال، از جمله کلاهبرداری ورزشی، از زمان پیدایش، مانند بسیاری از انواع جرم و جنایت، مرزی نمی شناسد (پاردیلوس و همکاران^۱، ۲۰۱۹). تجارت جهانی، از جمله نقل و انتقالات در فوتبال و ورزش، فساد را تشویق می کند، در حالی که سوء مدیریت توسط نهادهای حاکم در ورزش نیز فرصت هایی برای فساد ایجاد می کند (آندریف و همکاران^۲، ۲۰۱۹). فساد از آنجایی که ناقض حاکمیت قانون و اصول دموکراتیک است، خشونت تلقی می شود و افرادی که مرتکب فساد می شوند از رفتار مورد انتظار منحرف می شوند و این گونه اقدامات سلامت سازمان را تهدید می کند. (ویتز شاپیرو و همکاران^۳، ۲۰۱۷). در صنعت ورزش، فساد در دو سطح مختلف ظاهر می شود: رقابت و سازمان. فساد در رقابت سعی می کند بر نتیجه مسابقه تأثیر بگذارد و فساد در سازمان بر سازمان و سازماندهی بازی بزرگ تأثیر می گذارد (کولومویتز و همکاران، ۲۰۲۱). تحقیقات مختلفی در حوزه فساد در صنعت ورزش در دنیا انجام شده است. تتیان کولومویست و همکاران^۴ (۲۰۲۱) اظهار می دارند که ورزش های مدرن به مکانیسم های حقوقی در تنظیم قراردادها نیازمند است. آنها همچنین عدم رعایت روند صحیح در قراردادها را نگران کننده اعلام کردند. قوانین ملی با استانداردهای بین المللی، به ویژه قوانینی که بر اساس اصول حقوقی و اقتصاد حقوقی هدایت می شوند، رویکردی برای رفع این معضل محسوب می شوند. گلدی بائو^۵ و همکاران (۲۰۲۱) اظهار می دارد که مطابق با نظر انجمن ورزشی مبارزه با فساد در روسیه دولت می بایست قوانین ضد فساد را در ورزش های حرفه ای که ماهیت فسادزا دارند اعمال کند و جرائم و برخوردهای مناسبی را در خصوص مجرمین و متخلفین اعمال نماید. در کشور ما نیز در سال های اخیر مطالعاتی در زمینه فساد در حوزه ورزش و فوتبال انجام شده است. سربی (۲۰۱۷) در تحقیقی با عنوان فساد ورزشی: استقلال ورزشی و حاکمیت قانون نشان داد دستگاه های حاکم بر ورزش به تنهایی نمی توانند با فساد مقابله کنند. امروز توجیه بهتر این است که دولت قرن بیست و یکم نمی تواند همه کارها را انجام دهد؛ بنابراین، از دیدگاه لیبرال، دولت باید آنچه را که ممکن است به سایر ارگان ها، از جمله سازمان های خصوصی واگذار کند تا خود تأمین مالی، مانند سازمان های ورزشی عهده دار باشد. نجفی و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان شناسایی عوامل مؤثر بر فساد در صنعت ورزش گفتند:

1. Pardillos, et al.
2. Andreef, et al.
3. Weitz Shapiro, et al.
4. Tetiana Kolomoiet
5. Geldibaev

عوامل انگیزش مالی، برنامه ریزی، برون سپاری، تصمیم گیری، حاکمیت و مدیریت، استخدام، دلالتی و لابی گری، رسانه، ساختار، شفافیت قوانین، ضعف قوانین، عوامل مدیریتی، عملکرد سیاستمداران، عوامل انگیزشی، عوامل قانونی، فساد مالی، ماهیت ورزش، مدیریت منابع، نظارت سیاسی و حقوقی به عنوان شاخص‌ها و مؤلفه‌های تأثیرگذاری در فساد مالی در صنعت ورزش، در ایران گذشته ثابت است. همچنین محمودی (۲۰۱۸) در تحقیق خود در خصوص فساد در فوتبال، ضعف عوامل مدیریتی را به‌عنوان عامل علی، شکاف قوانین و انگیزه مالی، رسانه‌ها و مجمع تصمیم‌گیری را به‌عنوان عامل زمینه‌ای، تداخل وظایف و عدم اراده فساد ستیزی را به‌عنوان عامل مداخله‌گر در بروز فساد در فوتبال ایران برشمرد. بزرگ نژاد (۲۰۲۱) اظهار می‌دارد وجود نهادهای قانونی با مدیریت غیرحرفه‌ای، درگیر بودن تعداد ذی‌نفعان متعدد و جریان‌های مالی، بانندی بودن ساختار حاکم در ورزش، وجود ثبات بیش‌ازاندازه در ساختار مدیریتی ورزش، اعمال نفوذ برون و درون‌سازمانی در به‌کارگیری کارکنان و ورزشکاران، متکی بودن هزینه‌های ورزش به بودجه عمومی، استفاده از بودجه عمومی در فوتبال، فقدان نظام مالیاتی کارآمد، عدم توجه به خصوصی‌سازی باشگاه‌ها و قابلیت پنهان شدن هسته اصلی منابع مالی سرمایه‌گذاری شده تنها بخشی از عوامل کاستی‌های بین‌سازمانی و درون‌سازمانی را تشکیل می‌دهند که با مشاهده آن‌ها می‌توان بروز و شیوع فساد در همچنین سیستمی را پیش‌بینی نمود.

در سال‌های اخیر در حوزه قراردادهای فوتبال صدمات جبران‌ناپذیری به بدنه اقتصادی ورزش و جامعه از محل بیت‌المال وارد شده است که به دلایل متعددی از جمله عدم اطلاع مدیران فدراسیون فوتبال و باشگاه‌های لیگ برتری از دانش حقوقی، سوء مدیریت، منفعت‌طلبی و ورود دلالان و حاکمیت آن‌ها در نقل و انتقالات از جمله این عوامل از دیدگاه کارشناسان عنوان شده است. قرارداد مارک ویلموتس سرمربی بلژیکی تیم ملی ایران و همچنین آندره آ استراماچونی سرمربی سابق باشگاه استقلال و همچنین بازیکنانی همچون رادوشویچ از باشگاه پرسپولیس و پادوانی از باشگاه استقلال و دیگر بازیکنان، سرآمد این قراردادها بود و در باقی موارد به خصوص باشگاه‌های لیگ برتری لطمات جبران‌ناپذیری به بدنه مالی و حرفه‌ای باشگاه وارد کرده است. همچنین قرارداد بازیکنان تیم پرتوپرداز پایتخت که عمدتاً با افراد غیر فوتبالی و حتی مدیران عامل فوتبال در مکان‌ها و هتل‌های نامعلوم و ... منعقد می‌شود از دیگر مصادیق فساد در قرارداد بازیکنان و مربیان فوتبال است که به سرمایه‌های اجتماعی و اعتماد هواداران فوتبال را نسبت به مدیران ورزش از وزرات ورزش گرفته تا فدراسیون فوتبال خدشه وارد کرده است.

به نظر می‌رسد در تحقیقات اخیر به نوع فساد در صنعت ورزش به اندازه کافی مورد توجه محققین قرار گرفته است، اما توجه کافی به راهبرد پیشگیری از فساد در تنظیم قراردادهای بازیکنان فوتبال، مربیان به ویژه در تیم‌های ملی و باشگاهی نشده است. لذا در تحقیق حاضر در صددیم با شناسایی راهبردهای اثرگذار بر پیشگیری از فساد در تنظیم قراردادهای فوتبال و همچنین شناسایی اثرات مثبت پیشگیری و منفی فساد در قراردادها به این پرسش پاسخ دهیم که راهبردهای اثرگذار بر پیشگیری از فساد و اثرات آن در قراردادهای بازیکنان و مربیان لیگ برتر فوتبال ایران کدامند؟

روش‌شناسی پژوهش

روش تحقیق حاضر، کیفی^۱ و از نوع تحقیق‌های اکتشافی^۲ بود که از روش زمینه‌یابی^۳ برای کسب اطلاعات استفاده گردید و از لحاظ هدف نیز جزو پژوهش‌های بنیادی به شمار می‌آید. نگارنده در این پژوهش به دنبال طراحی مدل نبوده و تنها کشف و شناسایی راهبردهای اثرگذار بر پیشگیری از فساد در قراردادهای بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران مدنظر بوده است. جامعه آماری پژوهش شامل همه متخصصان و افراد مطلع حوزه صنعت فوتبال، جامعه شناسان، صاحب‌نظران و اساتید رشته مدیریت ورزشی با سابقه علمی و پژوهشی در رشته ورزشی فوتبال و مدیران سازمان لیگ و فدراسیون فوتبال و کمیته داوران بودند که همه مصاحبه‌شوندگان تحقیق در زمینه اجرایی، پژوهشی و علمی از تخصص لازم و مرتبط با مطالعه تحقیق برخوردار بودند. نمونه‌گیری به صورت هدفمند^۴ انجام شد که با ۱۶ مصاحبه، اشباع نظری^۵ حاصل شد. جدول ۱ نتایج جمعیت شناختی را نشان می‌دهد.

1. Qualitative Research
2. Exploratory Research
3. Survey Approach
4. Purposive Sampling
5. Theoretical Saturation

جدول ۱. جدول ویژگی و ابعاد ویژگی مشارکت‌کنندگان در بخش کیفی تحقیق

ردیف	تحصیلات	رشته تحصیلی	پست
P1	کارشناسی	تربیت بدنی	مربی و عضو کمیته حقوقی باشگاه استقلال
P2	کارشناسی	تربیت بدنی	رئیس اسبق فدراسیون فوتبال، بازیکن سابق تیم ملی، بازیکن استقلال و پرسپولیس، عضو کمیته فنی کنفدراسیون فوتبال آسیا و عضو هیئت علمی دانشگاه.
P3	دکتری	مدیریت ورزشی	عضو هیئت‌رئیس فدراسیون فوتبال، سرپرست فدراسیون فوتبال
P4	دکتری	مدیریت ورزشی	عضو هیئت علمی دانشگاه، رئیس کمیته انضباطی استان مازندران
P5	دکتری	مدیریت ورزشی	بازرس کانون مربیان فوتبال ایران، بازیکن سابق راه‌آهن پاس
P6	کارشناسی	تربیت بدنی	آتش‌نشانی، سرمربی نفت. مدیر آکادمیک باشگاه استقلال، معاون اجرایی سابق باشگاه استقلال
P7	کارشناسی ارشد	مدیریت شهری	مدیر اوقات فراغت و سرگرمی سازمان شهرداری تهران
P8	کارشناسی ارشد	مدیریت ورزشی	داور بین‌المللی فوتبال کارشناس صدا و سیما، رئیس کمیته داوران استان همدان
P9	کارشناسی ارشد	حقوق	وکیل دادگستری و مشاور حقوقی در باشگاه‌ها و وکیل سرمربی و بازیکنان
P10	کارشناسی	مدیریت دولتی	مدیرعامل اسبق باشگاه‌های گسترش، پیکان، سایپا، عضو کمیته استیناف
P11	کارشناسی ارشد	حقوق	مشاور حقوقی باشگاه تراکتور و همکار سایر باشگاه‌های ایرانی
P12	دکتری	مدیریت ورزشی	عضو هیئت علمی دانشگاه، محقق و پژوهشگر در حوزه فساد
P13	دانشجوی دکتری	مدیریت و برنامه‌ریزی ورزشی	پژوهشگر حوزه فساد در صنعت ورزش و عضو کادر فنی تیم ملی فوتسال دانشجویان
P14	دکتری	مدیریت ورزشی	عضو هیئت علمی دانشگاه، پژوهشگر، رئیس هیئت جودو استان مازندران

P15	دکتری	حقوق	رئیس اسبق کمیته انضباطی فدراسیون فوتبال
P16	دکتری	مدیریت ورزشی	معاون سابق تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش، عضو هیئت علمی دانشگاه

ابزار پژوهش، مصاحبه عمیق و نیمه ساختاریافته^۱ بود. در این مرحله گردآوری داده‌ها به شیوه جمع‌آوری داده‌های کیفی انجام شد. پس از اخذ مصاحبه‌ها، با استفاده از روش شناسه گذاری باز^۲ (گزاره‌های کلامی)، محوری^۳ (مفاهیم) و گزینشی^۴ (مقوله‌های کلی)، راهبردهای اثرگذار بر پیشگیری از فساد در قراردادهای بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران با استفاده از نرم‌افزار کیفی مکس کیودی‌ای پرو^۵ شناسه گذاری و دسته‌بندی شدند. موریس و همکاران^۶ (۲۰۰۲) برای اطمینان از روایی و پایایی پژوهش کیفی مواردی نظیر انتخاب دقیق نمونه‌ها، جمع‌آوری و تحلیل همزمان داده‌ها و انسجام در روش‌شناسی پژوهش را برای اطمینان از نتایج، پیشنهاد می‌دهند (۲۲) که در این پژوهش نیز موارد پیش گفته از طرف پژوهشگر رعایت شد. همچنین با استفاده از روش بازکدینگ^۷، از بین مصاحبه‌های انجام شده، به‌صورت تصادفی ۲۰ درصد مصاحبه‌ها که شامل ۴ مصاحبه بود؛ انتخاب شد و هر کدام از آن‌ها دو بار در یک فاصله زمانی ۳۰ روزه (یک ماه) توسط پژوهشگر دیگر از گروه پژوهش شناسه گذاری شدند. در این راستا، استملر^۸ (۲۰۰۰) در پژوهش خود میزان پایایی بیشتر از ۶۰ درصد را مورد تأیید و قابل قبول تبیین کرد (۲۳). نتایج حاصل از بازکدینگ (شناسه گذاری دوباره) در جدول ۲ درج شده است.

1. Semi-Structured
2. Open Coding
3. Axial coding
4. Selective Coding
5. MAXQDA Analytics Pro
6. Morse et al
7. Re-coding
8. Stemler

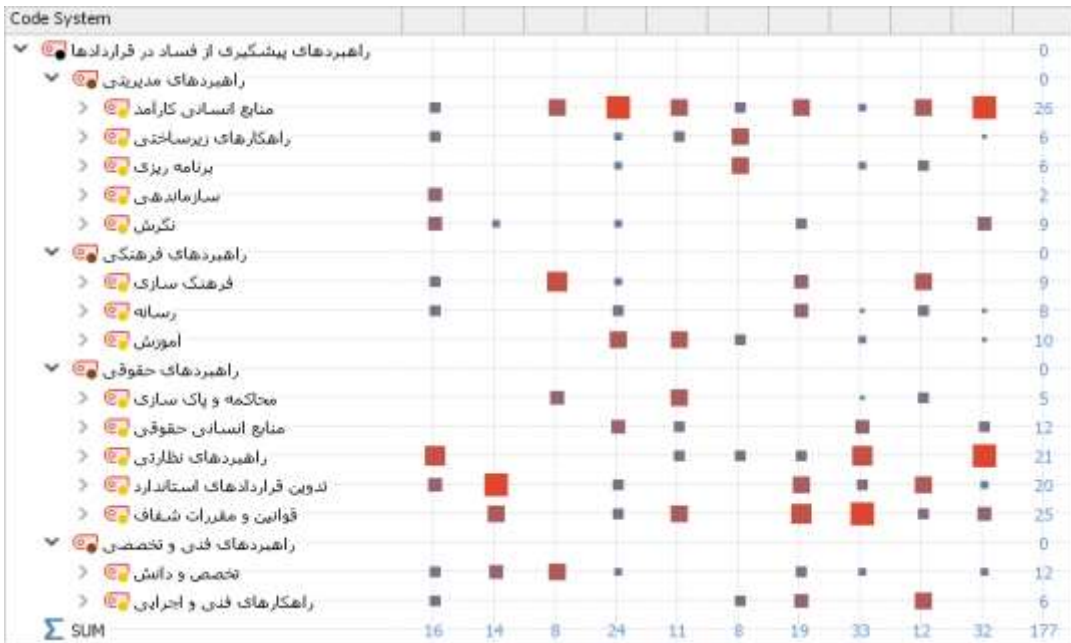
جدول ۲. محاسبه پایایی مصاحبه‌ها به روش بازگدینگ (شناسه گذاری دوباره)

ردیف	عنوان مصاحبه	تعداد کل کدها	تعداد توافقات	پایایی بازگدینگ (درصد)
۱	P ₂	۱۷	۱۴	۸۳
۲	P ₇	۱۹	۱۶	۸۵
۳	P ₁₆	۲۲	۱۸	۸۲
۴	P ₉	۱۴	۱۱	۷۹
	کل	۷۲	۵۹	۸۲

همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود تعداد کل کدها در دو فاصله زمانی ۳۰ روزه برابر ۷۲، تعداد کل توافقات بین کدها در این دو زمان برابر ۵۹ بود. پایایی بازگدینگ (شناسه گذاری دوباره) مصاحبه‌های انجام شده در این پژوهش با استفاده از فرمول اسکات، برابر ۸۲ درصد است. با توجه به اینکه این میزان پایایی بیشتر از ۶۰ درصد است (۲۳). قابلیت پایایی شناسه گذاری‌ها مورد تأیید و قابل قبول است.

یافته‌ها

نتایج یافته‌های کیفی تحقیق پس از تحلیل محتوی پنهان مصاحبه‌های انجام شده با خبرگان تحقیق و نتایج حاصل از کدگذاری باز و محوری جهت تبیین مضامین و مفاهیم "راهبردهای پیشگیری از فساد در قراردادهای فوتبال" نشان داد ۹۲ کد اولیه با مجموع فراوانی ۱۷۷، شامل ۴ مقوله اصلی شامل راهبردهای مدیریتی (شامل منابع انسانی کارآمد، راهکارهای زیرساختی، برنامه ریزی، سازماندهی و نگرش)، مقوله اصلی راهبردهای فرهنگی (شامل مفاهیم فرهنگ سازی، رسانه، آموزش)، مقوله اصلی راهبردهای حقوقی (شامل مفاهیم محاکمه و پاکسازی، منابع انسانی و حقوقی، راهبردهای نظارتی، تدوین قراردادهای استاندارد، قوانین و مقررات شفاف) مقوله اصلی راهبردهای فنی و تخصصی (شامل مفاهیم تخصص و دانش، راهکارهای فنی و اجرایی) کشف و استخراج گردید. در شکل زیر ماتریس شنون مربوط مفاهیم و مقولات اصلی راهبردهای پیشگیری از فساد در قرار دادهای بازیکنان و مربیان لیگ برتر فوتبال ایران کشف و استخراج شد.

شکل ۱. ماتریس شنون مفاهیم و مقولات راهبردهای پیشگیری از فساد در قراردادهای بازیکنان و مربیان لیگ برتر فوتبال ایران

همانطور که در ماتریس بالا مشاهده می گردد بیشترین ضریب اهمیت در میام سایر مفاهیم راهبردی مربوط به مفهوم منابع انسانی کارآمد با ضریب اهمیت ۲۶ و همچنین مفهوم قوانین و مقررات شفاف با ضریب اهمیت ۲۵ می باشد. پس از آن مفاهیم تدوین قراردادهای استاندارد با ضریب اهمیت ۲۰ و راهبردهای نظارتی با ضریب اهمیت ۲۱ دارای ضرایب اهمیت بالا برخوردار هستند. در ادامه به منظور تبیین گزاره های اولیه، مفاهیم و مقولات اصلی راهبردهای موثر بر پیشگیری از فساد در قراردادهای فوتبال جدول زیر ارائه گردید.

جدول ۳. گزاره های اولیه، مفاهیم و مقولات اصلی راهبردهای پیشگیری از فساد در قراردادهای فوتبال

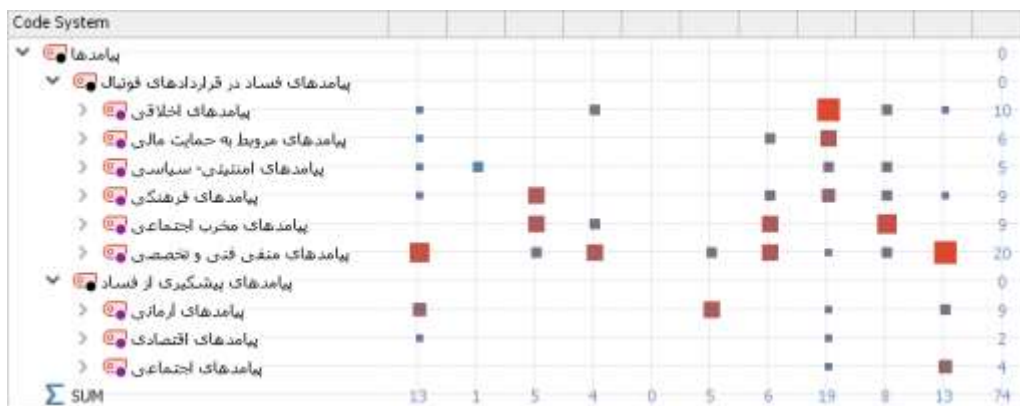
مقولات اصلی	مفاهیم	گزاره های اولیه
راهبردهای مدیریتی	منابع انسانی کارآمد	شایسته سالاری در انتخاب مدیران باشگاه های فوتبال، نهادینه کردن استخدام مدیران حقوقی و ورزشی، بکارگیری ایجنت های متخصص در حوزه فوتبال و حقوق، بکارگیری مدیران با جسارت، انتخاب مدیران اصلح، سالم و تحصیلکرده، استخدام مشاور بازرگانی در بخش ترانسفر بازیکنان، استخدام مشاورین آگاه به عقد قرارداد توسط مدیران عامل، بکارگیری از مدیران ورزشی در باشگاهداری حرفه های، استفاده فدراسیون از پژوهشگران حوزه فساد، استفاده از نیروی انسانی سالم
	راهکارهای زیرساختی	اصلاح ساختار باشگاهداری فوتبال در ایران، استفاده از فیلترهای سختگیرانه در کلاس های مربیگری، اختصاص بودجه در خصوص پیگیری از فساد، خصوصی سازی باشگاه های دولتی،
	برنامه ریزی	تدوین برنامه های کوتاه مدت و بلند مدت در پیشگیری از فساد، وجود طرح جامع و راهبردی جهت جلوگیری از فساد، برنامه ریزی برای پیشگیری از فساد،
راهبردهای فرهنگی	سازماندهی	برگزاری کلاس های حقوقی برای مربیان فوتبال و بازیکنان، ایجاد کمیته های حقوقی،
	نگرش	پاسخگویی مدیران پس از اتمام دوره مدیریت، تدوین معیارهای مناسب توسط هیئت ریسه در انتخاب مدیر، نگرش مسئولین در خصوص پیشگیری از فساد و رشد استعدادها، مطالعه قوانین کامل فیفا توسط مدیران عامل و بازیکنان و مربیان، اطمینان از عدم تغییر زود هنگام مدیران باشگاه ها،
	فرهنگ سازی	آموزش بازیکنان در خصوص بندهای قراردادهای از پایه، نهادینه کردن اصالت فردی در جامعه، نهادینه شدن فرهنگ و شرف در بین مردم، نهادینه کردن اصالت و علو طبع، تغییر فرهنگ جامعه به حالت سوء استفاده از مزایا به نفع شخص، ورود شورای انقلاب فرهنگی در بحث قراردادهای، ترویج عزیت نفس و درستکاری در جامعه،
راهبردهای فرهنگی	فرهنگ سازی	فعالیت رسانه ها در خصوص شفافیت قراردادهای، کنترل رسانه توسط بخش نظارتی صدا و سیما، تنویر افکار عمومی در خصوص اخبار مربوط به فساد، کمک رسانه و جامعه به ترویج فرهنگ مبارزه با فساد، آموزش نیروی انسانی،

<p>بررسی وضعیت اخلاقی مربیان در کلاس های مربیگری، آموزش خود کنترلی به کودکان از سنین بچگی، آگاهی دادن محیطی به مربیان و بازیکنان، آموزش افراد و والدین، راهبردهای حقوقی،</p>	آموزش
<p>پاک سازی فساد در بالای هرم کشور، حذف مجرمین حوزه قرارداد از صنعت فوتبال، توقیف اموال متخطی و جریمه های حقوقی سنگین برای متخلفان، استفاده از محرومیت برای مفسدین،</p>	محاکمه و پاک سازی
<p>استفاده از وکلا و مشاورین حقوقی به مربیان و باشگاه ها، اطلاع رسانی توسط وکیل و مشاورین حقوقی به بازیکنان، استخدام مامور انضباطی و اخلاقی در فدراسیون، استفاده از وکلای حقوقی کاربرد توسط بازیکنان،</p>	منابع انسانی حقوقی
<p>عدم محوز ورود به به افراد سودجو، ابلاغ تعهدات، مسئولیت های مدنی و کیفری به فرد منعقد کننده، اصلاح زیرساخت های حقوقی فوتبال کشور، نظارت بر ضمانت اجرای واقعی حقوقی و جزایی توسط قوه قضائیه، ورود بالاترین نهادهای نظارتی کشور در امور قراردادها، نظارت هیئت ریسه بر عملکرد فدراسیون، نظارت بر فدراسیون فوتبال در عقد قرار با مربیان خارجی، نظارت دقیق فدراسیون فوتبال بر قرارداد ها،</p>	راهبردهای نظارتی
<p>پایبندی و ایجاد سقف قرارداد از طرف فدراسیون، رسد کردن قراردادها توسط فدراسیون و هیئت ریسه، توجه به مقوله نظم عمومی و اخلاق در قراردادهای فوتبال، تایید پیش قرارداد بازیکنان فوتبال در مجمع فدراسیون فوتبال، تدوین بند حق رشد در قرار داد های بازیکنان جوان، تدوین جزییات در قراردادها، سیستمی شدن رویه حقوقی قراردادها در فدراسیون، اعلام رای حدودی با پردازش اطلاعات به طرفین قرارداد، اضافه کردن بند ورود حکومت به مسائل قراردادها در اساسنامه فیفا، تدوین قراردادهای سفت و سخت توسط تیم حقوقی کار، ورود جدی قوه قضائیه به امور قراردادها، توجه به تک تک کلمات استفاده شده در قراردادهای فوتبال توسط طرفین،</p>	تدوین قراردادهای استاندارد
<p>ایجاد سیستم وجود دایره حقوقی در باشگاه ها، پیش بینی ضمانت اجرایی جرم های اتفاق افتاده در حوزه قرارداد، تدوین اساسنامه حقوقی برای بازیکنان حرفه ای از سوی فدراسیون، شناخت و آگاهی کامل به قوانین حقوقی از طرف بازیکن، مدیر باشگاه و، بررسی قوانین قراردادها از نظر مسئولیت مدنی، جزایی و کیفری، تدوین قوانین متناسب با تخلفات در حوزه قراردادها، فراگیری ضمانت اجراهای قوانین و قراردادهای توسط بازیکنان و قوانین، عقد قرار دادهای طولانی مدت برای بازیکنان، استفاده از قوانین سختگیرانه فیفا در برخورد با</p>	قوانین و مقررات شفاف

<p>فساد و تبانی، اصلاح رویه ها توسط مراجع زیربط با استفاده از نشر قرارداد ها، تدوین قواعد الزام اور در اساسنامه فیفا جهت جلوگیری از سواستفاده، تدوین الگو و چارچوب مشخص در عقد قراردادهای، تدوین مقررات کامل و جامه،</p>	
<p>ورود متخصصین حوزه ورزش به حقوق ورزشی، گنجاندن مفاد روحی، روانی و سبک زندگی در عقد قرارداد بازیکنان، آگاهی، دقت در متون قرارداد، تسلط مدیران فوتبال به زبان انگلیسی، راه اندازی حقوق ورزشی در دانشگاه ها، استفاده از قشر ورزشکاران در مدیریت باشگاهداری،</p>	<p>راهبردهای فنی و تخصصی</p>
<p>الگو برداری از مقابله فیفا با فسادهای صورت گرفته، مذاکرات با بازیکنان در باشگاه ها ی فوتبال بجای اماکن دیگر، الگو برداری از قراردادهای اروپایی و استاندارد، حرفه ای کردن باشگاه ها مطابق با استاندارد های لازم، هدفمند کردن حرفه ای ایجنت ها</p>	<p>راهکارهای فنی و اجرایی</p>

پس از استقرار الگوی پارادایمی راهبردهای پیشگیری از فساد در قراردادهای بازیکنان و مربیان لیگ برتر فوتبال ایران، باید این مسئله را بررسی نمود که فساد و پیشگیری از آن چه پیامدهایی می تواند داشته باشد. در واقع، این امر پس از تحقق کارآمدی چه اتفاق می افتد و می توان با بررسی آن، نقاط ضعف و قوت پدیده فساد در قراردادهای بازیکنان و مربیان لیگ برتر فوتبال ایران را با مطالعه پیامدهای آن شناسایی نمود. در مطالعه حاضر، بحث بر سر این است که پیدایش فساد در قراردادهای بازیکنان و مربیان لیگ برتر فوتبال ایران، چه پیامدهایی ممکن است داشته باشد؛ بنابراین در وهله اول بحث بر سر امکان و احتمال یا پیامدهای احتمالی است. اهمیت این مسئله در این است که با شناسایی پیامدهای احتمالی فساد، م و پیشگیری از فساد را می توان به صورت عمیق تر و کامل تری پی گرفت.

شکل ۲. پیامدهای پیشگیری از فساد و وقوع فساد در قراردادهای بازیکنان و مربیان لیگ برتر فوتبال ایران

نتایج مربوط به ماتریس شنون شماره ۲ نشان می‌دهد در بخش پیامدهای فساد در قراردادهای فوتبال پیامدهای منفی فنی و تخصصی با ضریب اهمیت ۲۰ و پیامدهای اخلاقی با ضریب اهمیت ۱۰ بیشترین فراوانی و در مقابل پیامدهای امنیتی و سیاسی و پیامدهای مربوط به حمایت مالی به ترتیب با ضرایب اهمیت ۵ و ۶ کمترین فراوانی را در میان مقولات احصاء شده داشتند. همچنین در بخش پیامدهای پیشگیری از فساد در قراردادهای فوتبال پیامد آرمانی با ضریب اهمیت ۹، پیامد اجتماعی با ضریب اهمیت ۴ و پیامد اقتصادی با ضریب اهمیت ۲ کشف و احصاء گردیدند. در ادامه به منظور تبیین گزاره‌های اولیه و مقولات اصلی پیامدی جدول زیر ارائه گردید.

جدول ۴. گزاره‌های اولیه، مقولات اصلی آسیب‌های فساد زا و پیشگیری از فساد در قرارداد های فوتبال ایران

مقولات اصلی	گزاره‌های اولیه
پیامدهای اخلاقی	فرمالیته شدن مسابقات و از بین رفتن روحیه رقابت و معاضدت، رواج فساد های بیشتر در سیستم، قدرت طلبی و منفعت طلبی افراد در تیم‌ها، نقض فلسفه فوتبال و ورزش، از بین رفتن اخلاق مداری و رفتار شایسته بازیکنان و ترویج آن، رقابت های ناسالم و ناجوانمردانه،
پیامدهای مربوط به حمایت مالی	بروز فاجعه اقتصادی در ورزش، ترویج مبلغ گرایی و مادی گرایی در فوتبال، ترانسفر شدن بازیکنان به لیگ های بی کیفیت خارجی، از بین رفتن حمایت های مالی و معنوی توسط هواداران، کاهش جذب اسپانسر ها، کاهش خصوصی سازی،
پیامدهای امنیتی-سیاسی	مظلوم واقع شدن مبارزین واقعی فساد، بر هم خوردن نظم عمومی کشور، ایجاد سلطه افراد ناپاک در تیم های باشگاهی، از بین رفتن حمایت های مالی و معنوی توسط مقامات عالی، فرار مسئولین با قدرت و با نفوذ از تخلف،
پیامدهای فرهنگی	نزول انگیزه جوانان مستعد، تولید نا امیدی در سطح جوانان، افزایش آسیب های خانوادگی، لطمه به شهرت و آوازه ورزش و افراد ورزشی، از بین رفتن اهداف معنوی ورزش، درگیری کلیه ابعاد فرهنگی در حوزه

پیامدهای فساد در قراردادهای فوتبال

فساد،

منحرف شدن جامعه به صورت خودکار، سرخوردگی و ناامیدی مردم، اشاعه مویرگی فساد در سطح جامعه، نهادینه شدن فساد در جامعه، بدبینی جامعه نسبت به ارکان مختلف فوتبال، کاهش اخلاق مداری در جامعه، درگیری فرهنگ جامعه با فساد، رواج نطفه فساد در سنین پایین در جامعه،

پیامدهای مخرب
اجتماعی

موجب شفافیت در قراردادهای ورزشکستگی باشگاه ها، عدم جذب بازیکن های باکیفیت، نزول کیفیت فنی مربیان و بازیکنان، نزول کیفیت باشگاه و جایگاه باشگاه ها، نزول رنکینگ فوتبال ایران در دنیا، مشخص شدن نتیجه فوتبال بیرون از زمین، ورود افراد غیر اصلح در فوتبال، عدمم نتیجه گیری تیم های باشگاهی، اخراج از لیگ قهرمانان آسیا، افول کیفیت فوتبال ملی، افول دانش مربیگری و سطح فوتبال، نقض شایسته سالاری، به خطر افتادن بنیاد ورزش فوتبال، تنگ شدن عرصه برای مربیان سالم، ورود مربیان بی دانش به فوتبال،

پیامدهای منفی فنی و
تخصصی

انگیزه و مشارکت بیشتر جوانان و بازیکنان، رشد فوتبال ملی، پرورش بهترین بازیکنان در فوتبال پایه، رشد کیفیت در فوتبال، معرفی بازیکنان و مربیان مستعد و شایسته در جامعه، موجب پیشرفت فوتبال کشور،

پیامدهای آرمانی

پیامدهای پیشگیری

از فساد،

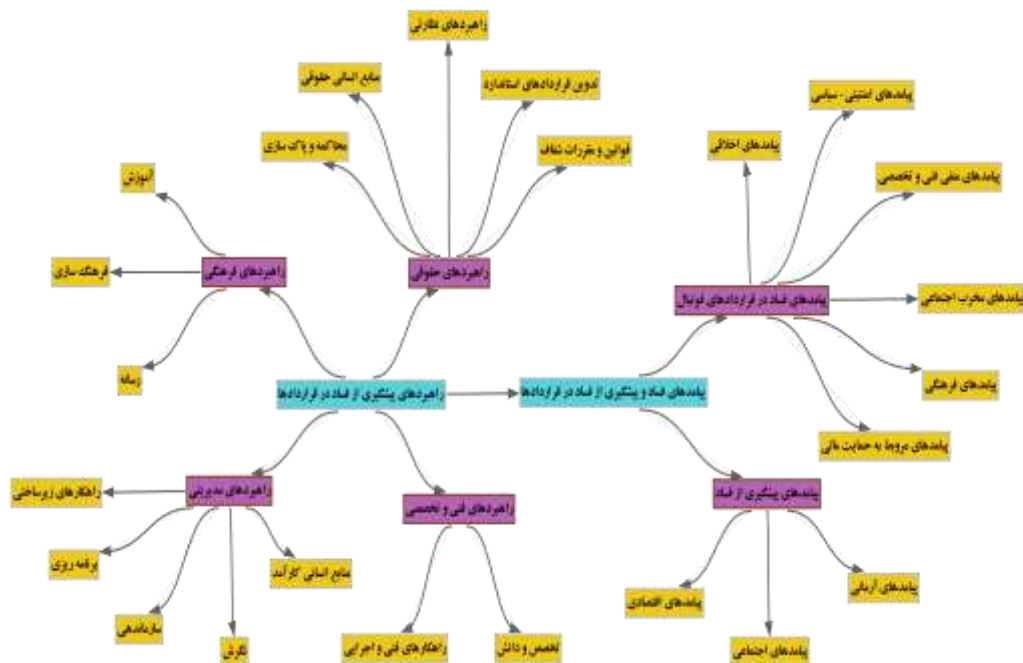
ترانسفر شدن بازیکنان باکیفیت، جذب سرمایه گذار و خصوصی سازها،

پیامدهای اقتصادی

پیشرفت اجتماعی، فرهنگی، مالی و اقتصادی، تاثیرات مثبت بر نشاط جامعه، شناسایی فرهنگ ایران در دنیا، ارضاء نیازهای شادی و تفریح در جامعه به واسطه فوتبال پاک

پیامدهای اجتماعی

در شکل زیر، نحوه روابط بین مفاهیم با مقوله های کلی نشان داده است. این مرحله در حقیقت به دنبال ایجاد یا ساخت فرضیات است. فرضیه بر اساس نظر کرسول (۲۰۱۷) رابطه همبستگی یا علی بین مقولات از یک مجموعه منحصر به فرد مفهومی با مقولات از مجموعه ای منحصر به فرد مفهومی دیگر است. در این مرحله، پژوهشگر طی یک فرآیند نظام مند، روابط بین مجموعه های مفهومی را بر اساس چند ابزار کمکی به دست می آورد.

شکل ۱. نمودار درختی راهبردهای پیشگیری از فساد و اثرات آن در قراردادهای بازیکنان و مربیان لیگ برتر فوتبال ایران

بحث و نتیجه‌گیری

امروزه در دنیا کنوانسیون‌هایی جهت پیگیری از فساد در حوزه ورزش تشکیل شده‌اند. کنوانسیون بین‌المللی مبارزه با دوپینگ در ورزش، کنوانسیون شورای اروپا علیه دستکاری در ورزش، کنوانسیون شورای اروپا در مورد حفاظت یکپارچه امنیتی و خدمات در جریان مسابقات فوتبال و سایر رویدادهای ورزشی و غیره. این کنوانسیون‌های بین‌المللی، رویکرد پیشنهادی در آنها عمدتاً اقدامات برای مبارزه با فساد را تجمیع می‌کند.

تجارت جهانی، از جمله نقل و انتقالات در فوتبال و ورزش، انگیزه‌هایی برای فساد ایجاد می‌کند، در حالی که سوء مدیریت توسط نهادهای حاکم بر ورزش نیز فرصت‌هایی را برای فساد ایجاد می‌کند. در

سال های اخیر در زمینه قراردادهای فوتبال به دلایل متعددی از جمله عدم اطلاع مدیر فدراسیون فوتبال و نخست وزیر از محل بیت المال آسیب های جبران ناپذیری توسط بدنه های اقتصادی ورزش و جامعه وارد شده است. . . لیگ باشگاهی درباره دانش حقوقی، سوء مدیریت، سودجویی و ورود دلالان و دولت آنها. در انتقال از جمله دلایل از نظر کارشناسان ذکر شده است. هدف از تحقیق حاضر شناسایی و تحلیل راهبردهای اثرگذار بر پیشگیری از فساد و اثرات آن در قراردادهای بازیکنان و مربیان لیگ برتر فوتبال ایران می باشد.

یافته های کیفی تحقیق جهت تبیین مضامین و مفاهیم " راهبردهای پیشگیری از فساد در قراردادهای فوتبال " نشان داد ۹۲ کد اولیه با مجموع فراوانی ۱۷۷ ، شامل ۴ مقوله اصلی شامل راهبردهای مدیریتی (شامل منابع انسانی کارآمد، راهکارهای زیرساختی، برنامه ریزی، سازماندهی و نگرش)، مقوله اصلی راهبردهای فرهنگی (شامل مفاهیم فرهنگ سازی، رسانه، آموزش)، مقوله اصلی راهبردهای حقوقی (شامل مفاهیم محاکمه و پاکسازی، منابع انسانی و حقوقی، راهبردهای نظارتی، تدوین قراردادهای استاندارد، قوانین و مقررات شفاف) مقوله اصلی راهبردهای فنی و تخصصی (شامل مفاهیم تخصص و دانش، راهکارهای فنی و اجرایی) کشف و استخراج گردید. و نتایج ماتریس شنون نشان داد بیشترین ضریب اهمیت در میان سایر مفاهیم راهبردی مربوط به مفهوم منابع انسانی کارآمد با ضریب اهمیت ۲۶ و همچنین مفهوم قوانین و مقررات شفاف با ضریب اهمیت ۲۵ می باشد. پس از آن مفاهیم تدوین قراردادهای استاندارد با ضریب اهمیت ۲۰ و راهبردهای نظارتی با ضریب اهمیت ۲۱ دارای ضرایب اهمیت بالا برخوردار هستند. این یافته با نتایج محمودی و همکاران (۱۳۹۶)، بزرگ نژاد سماکوش و همکاران (۱۳۹۷)، خوش رفتار (۱۴۰۱) همسو بود. آنها در تحقیق خود اظهار داشتند افرادی که در نقل و انتقالات تخصص ندارند، ورزشی نبودن مدیران باشگاه های فوتبال، عدم تخصص مدیران فوتبال، نبود وکیل متخصص در فوتبال، نبود وکیل متخصص در ورزش، ورود ناکارآمد مدیران و سیاستمداران به فوتبال، ورود آسان عوامل بی سواد به فوتبال، انتخابات ناکارآمد روسای فدراسیون ها و هیئت های فوتبال در استان ها، وجود افراد غیرمتخصص در فوتبال پایه، کمبود فضا برای افراد ماهر و ممتاز موضوع تاثیرگذار بر فساد در بخش قراردادها بازیکنان و مربیان فوتبال ذکر شده است.

منابع انسانی کارآمد واحدی است که می تواند نقش مهمی در پیشگیری از فساد در قراردادهای فوتبال داشته باشد. در واقع، این واحد می تواند با ایجاد فرهنگی سالم و ایجاد رویه های شفاف و منصفانه در

مورد قراردادهای بازیکنان و مربیان، به پیشگیری از فساد در این قراردادها کمک کند. منابع انسانی می‌توانند برنامه‌های آموزشی مناسبی را برای باشگاه‌ها و نیز بازیکنان و مربیان فوتبال تدوین کنند. این برنامه‌ها باید شامل آموزش اخلاقیات و ارزش‌های صحیح، مقررات و قوانین مربوط به صنعت فوتبال و همچنین مهارت‌های لازم برای انجام قراردادهای شفاف و منصفانه باشد. منابع انسانی باید برای ایجاد فرهنگی سالم در باشگاه‌ها و بین بازیکنان و مربیان فوتبال تلاش کنند. این فرهنگ باید شامل احترام به حقوق و حریم شخصی بازیکنان و مربیان، رعایت قوانین و مقررات صنعت فوتبال و عدم پذیرش فساد و رفتارهای ناعادلانه باشد. منابع انسانی باید سیاست‌ها و رویه‌های شفافیتی را توسعه دهند تا فرآیند قراردادهای بازیکنان و مربیان بیشتر شفاف شود. این شامل ایجاد فرم‌های مشخص و قابل فهم برای قراردادهای بازیکنان و مربیان، و تدوین راهنمایی‌هایی برای تفسیر این قراردادها و مقررات صنعت فوتبال است. در تحقیق حاضر شاخص‌هایی همچون شایسته‌سالاری در انتخاب مدیران باشگاه‌های فوتبال، نهادینه کردن استخدام مدیران حقوقی و ورزشی، بکارگیری ایجنت‌های متخصص در حوزه فوتبال و حقوق، بکارگیری مدیران با جسارت، انتخاب مدیران اصلاح، سالم و تحصیلکرده، استخدام مشاوران بازرگانی در بخش ترانسفر بازیکنان، استخدام مشاورین آگاه به عقد قرارداد توسط مدیران عامل، بکارگیری از مدیران ورزشی در باشگاه‌داری حرفه‌های، استفاده فدراسیون از پژوهشگران حوزه فساد، استفاده از نیروی انسانی سالم به عنوان شاخص‌های راهبردی جهت پیشگیری از فساد در قراردادهای فوتبال کشف و احصاء گردیده است.

همچنین مشاهده گردید که قوانین و مقررات شفاف به عنوان یک راهبرد مهم برای پیشگیری از فساد در قراردادهای فوتبال اکتشاف گردید. این یافته با یافته‌های تتیاناکلومویست و همکاران (۲۰۲۱)، گلدی بائو و همکاران (۲۰۲۱)، حامی و همکاران، (۱۳۹۹)، محمودی (۱۳۹۶) همسو می‌باشد. آنها در تحقیق خود اظهار داشتند که فقدان روند مناسب در حقوق قراردادهای نگران‌کننده است. قوانین ملی مطابق با استانداردهای بین‌المللی، به ویژه با هدایت اصول حقوقی و اقتصاد حقوقی، روش‌هایی برای حل این مشکل محسوب می‌شوند (تتیاناکلومویست و همکاران، ۲۰۲۱). به گفته انجمن ورزشی ضد فساد روسیه، دولت باید قوانین ضد فساد را برای فاسد کردن ورزش‌های حرفه‌ای اعمال کند و جرایم و اقدامات مناسب را برای مجرمان و مجرمان اعمال کند (گلدی بائو، ۲۰۲۱). استفاده از قوانین و مقررات شفاف و محکم می‌تواند به پیشگیری از فساد در قراردادهای فوتبال کمک کند. یکی از راهکارهای موثر

برای جلوگیری از فساد در قراردادهای فوتبال، ارائه اطلاعات شفاف و واضح درباره قراردادهای بازیکنان، مبالغ پرداختی و شرایط مربوط به قراردادها است. برای این منظور، اتحادیه های فوتبال و سازمان های مرتبط می توانند بانک اطلاعاتی شفافی را برای اطلاعات مربوط به قراردادها ایجاد کنند که به راحتی در دسترس عموم قرار دارد. عدالت در اجرای قوانین و مقررات برای پیشگیری از فساد در قراردادهای فوتبال بسیار مهم است. برای این منظور، باید یک دادگاه و داوری کاملاً مستقل برای حل و فصل اختلافات مربوط به قراردادهای فوتبال ایجاد شود. رای جلوگیری از فساد در قراردادهای فوتبال، شفافیت مالی بسیار مهم است. در این راستا، اتحادیه های فوتبال و سازمان های مرتبط می توانند نظارت و کنترل بر بررسی پرداختی ها و مبالغ پولی مرتبط با قراردادها را بر عهده بگیرند.

در تحقیق حاضر نیز شاخص هایی همچون ایجاد سیستم وجود دایره حقوقی در باشگاه ها، پیش بینی ضمانت اجرایی جرم های اتفاق افتاده در حوزه قرارداد، تدوین اساسنامه حقوقی برای بازیکنان حرفه ای از سوی فدراسیون، شناخت و آگاهی کامل به قوانین حقوقی از طرف بازیکن، مدیر باشگاه و، بررسی قوانین قراردادها از نظر مسئولیت مدنی، جزایی و کیفری، تدوین قوانین متناسب با تخلفات در حوزه قراردادها، فراگیری ضمانت اجراهای قوانین و قراردادهای توسط بازیکنان و قوانین، عقد قرار دادهای طولانی مدت برای بازیکنان، استفاده از قوانین سختگیرانه فیفا در برخورد با فساد و تبانی، اصلاح رویه ها توسط مراجع زیربط با استفاده از نشر قراردادها، تدوین قواعد الزام آور در اساسنامه فیفا جهت جلوگیری از سواستفاده، تدوین الگو و چارچوب مشخص در عقد قراردادها، تدوین مقررات کامل و جامه به عنوان شاخص های راهبردی اثرگذار در حوزه قوانین و مققرات شفاف معرفی شده اند.

مطابق با یافته های ماتریس شنون و تحلیل محتوی مصاحبه ها مشاهده شد که یکی دیگر از راهبردهای اثرگذار با ضریب اهمیت بالا راهبرد نظارتی می باشد که ضریب اهمیت ۲۰ را به خود اختصاص داد. این نتیجه با نتایج تحقیقات حامی و همکاران (۱۳۹۹)، محمودی و همکاران (۱۳۹۶)، سیدوف (۲۰۰۷)، تیانا کلومویست و همکاران (۲۰۲۱)، هنری و محمودی (۲۰۲۰)، بزرگ نژاد (۱۴۰۰) همسو می باشد. به طور خلاصه در تحقیقاتشان آمده است که می بایست یک سیستم کارآمد و مستمر برای قراردادهای بازیکنان و مربیان فوتبال وجود داشته باشد. این سیستم باید از بررسی قراردادهای مختلف، مستندات مربوط به تراکنش ها و تراکنش های مالی و همچنین از بررسی رفتار و عملکرد بازیکنان و مدیران برای پیشگیری از فساد استفاده کند. همچنین ایجاد یک سامانه گزارش دهی، فرصتی برای گزارش فساد و تخلفات از سوی کاربران فراهم می کند. ایجاد یک سامانه گزارش دهی و تشویق کاربران به اعلام تخلفات

و فسادها، می‌تواند به پیشگیری از فساد در قراردادهای فوتبال کمک کند. در قراردادهای فوتبال باید کنترل دسترسی به مستندات و تراکنش‌های مالی به صورت محدود و مستمر صورت بگیرد. این کنترل دسترسی می‌تواند از ورود افرادی که نباید به اطلاعات حساس دسترسی داشته باشند، جلوگیری کند و فساد را کاهش دهد.

در تحقیق حاضر نیز عدم مجوز ورود به به افراد سودجو، ابلاغ تعهدات، مسئولیت‌های مدنی و کیفری به فرد منعقد کننده، اصلاح زیرساخت‌های حقوقی فوتبال کشور، نظارت بر ضمانت اجرای واقعی حقوقی و جزایی توسط قوه قضائیه، ورود بالاترین نهادهای نظارتی کشور در امور قراردادهای، نظارت هیئت ریسه بر عملکرد فدراسیون، نظارت بر فدراسیون فوتبال در عقد قرار با مربیان خارجی، نظارت دقیق فدراسیون فوتبال بر قراردادها به عنوان شاخص‌های راهبردی در بخش مقوله نظارتی به عنوان راهبردهای اثرگذار بر پیشگیری از فساد در قراردادهای بازیکنان و مربیان لیگ برتر فوتبال ایران معرفی شدند.

دیگر راهبرد پیشنهاد شده را راهبردهای حقوقی تشکیل می‌دهند که به صورت کامل مباحث حقوقی مربوطه را پوشش می‌دهد. فساد در قراردادهای بازیکنان و مربیان فوتبال یکی از مشکلات اساسی در این صنعت است. قراردادهای فوتبال عموماً شامل مواردی مانند حقوق بازیکنان، شرایط قرارداد، شرایط انتقال، بند تعهدات باشگاه، بند تعهدات بازیکن و سایر موارد است. با این حال، در بسیاری از موارد، این قراردادها ممکن است شامل فساد و ناعدالتی باشند. به طور مثال، در برخی موارد، باشگاه‌های فوتبال ممکن است به بازیکنان حقوق بیش از حدی پرداخت کنند تا بتوانند آن‌ها را به باشگاه خود جذب کنند. در این حالت، باشگاه ممکن است به صرفه‌جویی در موارد دیگر، مانند توسعه تیم و امکانات، بی‌توجهی کند. علاوه بر این، در بعضی موارد، مدیران باشگاه‌ها و مدیران فدراسیون‌های فوتبال ممکن است با استفاده از قراردادهای تقلبی و مدارک جعلی بازیکنان جدید را به باشگاه خود جذب کنند. در این حالت، بازیکنان بی‌گناه ممکن است در یک قرارداد ناعدالت قرار گیرند که برایشان آسیب‌های جدی به دنبال دارد.

در ابتدا، لازم است که مفاهیم محاکمه و پاکسازی فساد به نحو شایسته‌ای صورت پذیرد. در این راستا، پاک‌سازی فساد در بالای هرم کشور، حذف مجرمین حوزه قرارداد از صنعت فوتبال، توقیف اموال متخطی و جرمه‌های حقوقی سنگین برای متخلفان و استفاده از محرومیت برای مفسدین می‌تواند مثر ثمر باشد. همچنین، استفاده از وکلا و مشاورین حقوقی به مربیان و باشگاه‌ها، اطلاع‌رسانی توسط

وکیل و مشاورین حقوقی به بازیکنان، استخدام مامور انضباطی و اخلاقی در فدراسیون و استفاده از وکلای حقوقی کاربرد توسط بازیکنان می تواند در ارتقای وضعیت حقوقی منابع انسانی مفید و کارگشا باشد. علاوه بر موارد یاد شده، ضروری به نظر می رسد که بسیاری از فعالیت های فوتبالی کشور رصد شده و مورد نظارت قرار گیرند. لذا راهبردهای نظارتی همچون عدم ارائه مجوز ورود به افراد سودجو، ابلاغ تعهدات، مسئولیت های مدنی و کیفری به فرد منعقد کننده قرارداد، اصلاح زیرساخت های حقوقی فوتبال کشور، نظارت بر ضمانت اجرای واقعی حقوقی و جزایی توسط قوه قضائیه، ورود بالاترین نهادهای نظارتی کشور در امور قراردادها، نظارت هیئت ریسه بر عملکرد فدراسیون، نظارت بر فدراسیون فوتبال در عقد قرارداد با مربیان خارجی و در نهایت، نظارت دقیق فدراسیون فوتبال بر قراردادها بایستی مورد توجه مدیران و مسئولین ارشد فوتبال کشور قرار گیرد. لذا پیشنهاد می شود که با حذف مجرمین حوزه قرارداد از صنعت فوتبال، استفاده از محرومیت برای مفسدین، استخدام مامور انضباطی و اخلاقی در فدراسیون و استفاده از وکلای حقوقی کاربرد توسط بازیکنان و در نهایت نظارت دقیق فدراسیون فوتبال بر قراردادها، بخش دیگری از عوامل بروز فساد در قراردادهای بازیکنان و مربیان فوتبال از میان برداشته شود. علاوه بر راهبردهای یاد شده، به نظر می رسد با تدوین قراردادهای استاندارد و نیز تدوین قوانین و مقررات شفاف در این حوزه، راهبردهای حقوقی تکمیل شده و زمینه از بین رفتن و یا کاهش فساد در قراردادهای بازیکنان و مربیان فراهم آید. پایبندی و ایجاد سقف قرارداد از طرف فدراسیون، رصد کردن قراردادها توسط فدراسیون و هیئت ریسه، توجه به مقوله نظم عمومی و اخلاق در قراردادهای فوتبال، تایید پیش قرارداد بازیکنان فوتبال در مجمع فدراسیون فوتبال، تدوین بند حق رشد در قراردادهای بازیکنان جوان، تدوین جزییات دقیق در قراردادها، سیستمی شدن رویه حقوقی قراردادها در فدراسیون، اعلام رای حدودی با پردازش اطلاعات به طرفین قرارداد، اضافه کردن بند ورود حکومت به مسائل قراردادها در اساسنامه فیفا، تدوین قراردادهای سفت و سخت توسط تیم حقوقی کارآمد، ورود جدی قوه قضائیه به امور قراردادها و توجه به تک تک کلمات استفاده شده در قراردادهای فوتبال توسط طرفین می تواند راهکارهای عملی در این حوزه را شامل شوند. همچنین، راهکارهای دیگری همچون ایجاد سیستم دایره حقوقی در باشگاه ها، پیش بینی ضمانت اجرایی جرم های اتفاق افتاده در حوزه قرارداد، تدوین اساسنامه حقوقی برای بازیکنان حرفه ای از سوی فدراسیون، شناخت و آگاهی کامل به قوانین حقوقی از طرف بازیکن، مدیر باشگاه و ... بررسی قوانین قراردادها از نظر مسئولیت مدنی، جزایی و کیفری، تدوین قوانین متناسب با تخلفات در حوزه قراردادها، فراگیری قوانین و ضمانت اجرایی قوانین و

قراردادها توسط بازیکنان، عقد قراردادهای طولانی مدت برای بازیکنان، استفاده از قوانین سختگیرانه فیفا در برخورد با فساد و تبانی، اصلاح رویه ها توسط مراجع زیربسط با استفاده از نشر قراردادهای، تدوین قواعد الزام آور در اساسنامه فیفا جهت جلوگیری از سواستفاده، تدوین الگو و چارچوب مشخص در عقد قراردادهای و تدوین مقررات کامل و جامع نیز برای کاهش فساد در قالب راهبردهای حقوقی پیشنهاد شده است. بر این اساس، پیشنهاد می شود که مدیران ارشد فوتبال کشور با ایجاد سقف قرارداد از طرف فدراسیون و رصد کردن قراردادهای توسط فدراسیون و هیئت ریسه، تایید پیش قرارداد بازیکنان فوتبال در مجمع فدراسیون فوتبال، تدوین اساسنامه حقوقی برای بازیکنان حرفه-ای از سوی فدراسیون و تدوین قوانین متناسب با تخلفات در حوزه قراردادهای، بخش دیگری از مشکلات حوزه حقوقی فوتبال را مرتفع سازند.

در ادامه به منظور اثرات مثبت و منفی پیشگیری از فساد و نهادینه شدن فساد در قراردادهای فوتبال ایران نتایج کیفی تحقیق نشان داد پیامدهای منفی فنی و تخصصی با ضریب اهمیت ۲۰ و پیامدهای اخلاقی با ضریب اهمیت ۱۰ بیشترین فراوانی و در مقابل پیامدهای امنیتی و سیاسی و پیامدهای مربوط به حمایت مالی به ترتیب با ضرایب اهمیت ۵ و ۶ کمترین فراوانی را در میان مقولات احصاء شده داشتند. همچنین در بخش پیامدهای پیشگیری از فساد در قراردادهای فوتبال پیامد آرمانی با ضریب اهمیت ۹، پیامد اجتماعی با ضریب اهمیت ۴ و پیامد اقتصادی با ضریب اهمیت ۲ کشف و احصاء گردیدند. این یافته با نتایج یافته های محمودی و همکاران (۱۳۹۶)، نجفی و همکاران (۱۳۹۹)، حامی و همکاران (۱۳۹۹)، هنری و همکاران (۱۳۹۹)، بزرگ نژاد سماکوش (۱۴۰۰) همسو می باشد. آنها در تحقیقات خود پیامدهای منفی در حوزه فنی و تخصصی در ورزش اشاره کرده اند که شامل اثرات منفی در سطوح اجتماعی و اعتماد اجتماعی، اثرات منفی در کیفیت و رسالت ورزش، اثرات منفی در حوزه سلامت بازیکنان و همچنین در اثرات منفی در بعد هزینه های مالی می شود. فساد در قراردادهای فوتبال می تواند باعث کاهش اعتماد و اعتبار ورزش فوتبال در نظر مخاطبان و طرفداران شود همچنین باعث افزایش هزینه ها و کاهش سودآوری در این صنعت شود. این افزایش هزینه ها می تواند باعث کاهش درآمد تیم ها، بیشتر شدن هزینه های تماشاگری، افزایش قیمت بلیط و سایر هزینه های مرتبط با فوتبال شود. باعث آسیب به سلامت ورزشکاران شود. به عنوان مثال، ممکن است ورزشکاران به دلیل قراردادهای نامناسب و ناعادلانه، مجبور به انجام تمرینات شدید و خطرناک شوند. فساد در قراردادهای فوتبال ممکن است باعث کاهش کیفیت بازی و نوسانات در نتایج بازی ها شود. به عنوان مثال، ممکن است تیم هایی با قراردادهای نامناسب و ناعادلانه، به دلیل عدم توانایی در حفظ بازیکنان خود و جذب بازیکنان جدید، نتایج نامناسبی را به دست آورند.

در تحقیق حاضر نیز پیامدهایی همچون عدم شفافیت در قراردادهای ورزشکستگی باشگاه‌ها، عدم جذب بازیکن‌های باکیفیت، نزول کیفیت فنی مربیان و بازیکنان، نزول کیفیت باشگاه و جایگاه باشگاه‌ها، نزول رنکینگ فوتبال ایران در دنیا، مشخص شدن نتیجه فوتبال بیرون از زمین، ورود افراد غیر اصلج در فوتبال، عدم نتیجه‌گیری تیم‌های باشگاهی، اخراج از لیگ قهرمانان آسیا، افول کیفیت فوتبال ملی، افول دانش مربیگری و سطح فوتبال، نقض شایسته‌سالاری، به خطر افتادن بنیاد ورزش فوتبال، تنگ شدن عرصه برای مربیان سالم، ورود مربیان بی دانش به فوتبال به عنوان پیامدهای منفی فنی و تخصصی در حوزه قراردادهای فوتبال کشف و احصاء گردیده است.

به طور کلی فساد در قراردادهای بازیکنان و مربیان فوتبال در لیگ برتر فوتبال ایران اثراتی همچون افزایش تنش‌های اجتماعی و نامساعدی در جامعه شود. به عنوان مثال ممکن است بازیکنان و تیم‌هایی که به دلیل قراردادهای نامناسب و ناعادلانه دچار مشکلات شدند، اعتراضات و اعتصابات را در پیش بگیرند که باعث تعطیلی بازی‌ها و بروز ناهنجاری‌های اجتماعی می‌شود. فساد در قراردادهای فوتبال ممکن است باعث کاهش رقابت در صنعت فوتبال شود و بازیکنان و تیم‌هایی که قراردادهای ناعادلانه دارند، نسبت به سایر بازیکنان و تیم‌ها در معاملات و قراردادهای جدید تبعیض شوند. همچنین می‌تواند باعث متلاشی شدن اخلاقیات و ارزش‌های ورزشی در جامعه شود. به عنوان مثال، برخی از بازیکنان و مدیران فوتبال به دلیل قراردادهای نامناسب و ناعادلانه، به جای رعایت ارزش‌های ورزشی، به دنبال کسب سود و منافع شخصی خود هستند.

نتایج این تحقیق همچنین اثرات مثبت پیشگیری از فساد در قراردادهای فوتبال را مورد کنکاش و واکاوی قرار داد که مطابق با تحلیل محتوی مصاحبه مشاهده شد که سه مفهوم پیامدهای آرمانی، اقتصادی و اجتماعی به عنوان پیامدهای مثبت اکتشاف و احصاء گردید. در بعد آرمانی شاخص‌هایی همچون انگیزه و مشارکت بیشتر جوانان و بازیکنان، رشد فوتبال ملی، پرورش بهترین بازیکنان در فوتبال پایه، رشد کیفیت در فوتبال، معرفی بازیکنان و مربیان مستعد و شایسته در جامعه، موجب پیشرفت فوتبال کشور استخراج شد. در بعد اقتصادی شاخص‌های پیامدی چون ترانسفر شدن بازیکنان باکیفیت، جذب سرمایه‌گذار و خصوصی‌سازی سازها احصاء گردید و در بعد پیامدهای اجتماعی؛ پیشرفت اجتماعی، فرهنگی، مالی و اقتصادی، تاثیرات مثبت بر نشاط جامعه، شناسایی فرهنگ ایران در دنیا، ارضاء نیازهای شادی و تفریح در جامعه به واسطه فوتبال پاک به عنوان شاخص‌های پیامدی مثبت در صورت پیشگیری از فساد در قراردادهای فوتبال کشف و احصاء گردید.

به طور کلی پیشگیری از فساد در قراردادهای فوتبال می‌تواند باعث تحقق برخی از آرمان‌های اجتماعی و اخلاقی شود. به عنوان مثال، پیشگیری از قراردادهای نامناسب و ناعادلانه می‌تواند باعث ایجاد رقابت سالم و افزایش شایستگی در فوتبال شود. همچنین، با اجرای مقررات و قوانین شفاف و عادلانه، می‌توان از تبعیض و نابرابری در میان بازیکنان و تیم‌ها جلوگیری کرد. پیشگیری از فساد در قراردادهای فوتبال می‌تواند باعث ایجاد سیستمی عادلانه و پایدار برای بازیکنان، تیم‌ها و صنعت فوتبال شود. با ایجاد این سیستم، می‌توان باعث افزایش شفافیت، اعتماد و ثبات در بازار قراردادهای فوتبال شد. همچنین، پیشگیری از فساد می‌تواند باعث جلوگیری از تلفات و ضررهای اقتصادی برای بازیکنان، تیم‌ها و حتی کشورها شود. همچنین می‌تواند باعث افزایش اعتماد و اعتبار مردم نسبت به فوتبال و صنعت ورزش شود. این افزایش اعتماد می‌تواند باعث جذب بیشترین تعداد ممکن از هواداران و طرفداران فوتبال شود. با ایجاد یک محیط سالم و پایدار برای فوتبال، مردم می‌توانند به راحتی به فوتبال و صنعت ورزش اعتماد کنند و از آن لذت ببرند. همچنین، پیشگیری از فساد می‌تواند باعث ایجاد فرهنگی سالم و اخلاقی در فوتبال شود و برای ارتقای اخلاقیات و ارزش‌های اجتماعی موثر باشد و در نهایت می‌تواند به عنوان یک عامل مؤثر برای تحقق آرمان‌های اجتماعی، ایجاد یک بازار قراردادهای عادلانه و پایدار، جلوگیری از تلفات اقتصادی و افزایش اعتماد و اعتبار در میان مردم، به ویژه هواداران فوتبال، مؤثر باشد.

منابع

Adams, Carly; Leavitt, Stacey. 'It's just girls' hockey': Troubling progress narratives in girls' and women's sport. *International review for the sociology of sport*, 2018, 53.2: 152-172.

Aleem, A. & Button, M. (2013). *Fraud, Corruption and Sport*. Palgrave, MacMillan, Basingstoke. ISBN.9780230299788/<http://eprints.port.ac.uk/id/eprint/11011>

Andreff, Wladimir, et al. *An economic roadmap to the dark side of sport*. Cham: Palgrave Macmillan, 2019.

Bondarenko, O. S., Maryna Utkina, Oleg Reznik, Petro Malanchuk and Vitalii Yurakh. "Combating sports corruption: an analysis of international regulations." *Questions Políticas* (2022): n. pag. Brooks, G?

Bosco, Bruno. Old and new factors affecting corruption in Europe: Evidence from panel data. *Economic Analysis and Policy*, 2016, 51: 66-85.

Bozorgnejad Samakoshi, Zahed. Studying the Effect of Corruption in Professional Football on Iranian Premier League Marketing, master's degree in foreign education and Sport Sciences Sport Management, Faculty of Faculty and Sport Sciences, University of Mazandaran. (2021).

Carmi, Udi; Levy, Moshe. Corruption among sport officials in early Israeli football. *Israel Affairs*, 2020, 26.4: 589-609.

Carson, Lindsey D.; PRADO, Mariana Mota. Using institutional multiplicity to address corruption as a collective action problem: Lessons from the Brazilian case. *The Quarterly Review of Economics and Finance*, 2016, 62: 56-65.

Cuadrado, Reyes Calderón; Arce, José Luis Alvarez. The Complexity of Corruption: Nature and Ethical Suggestions. *Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales Universidad de Navarra*, Working Paper, 2005, 05/06.

Das, Muralee; Myrden, Susan. Asian football: how corruption disrupted marketing value in the game's largest fan market. *The CASE Journal*, 2020.

Desil Vester, Catherine. At What Cost? Analyzing the Standing Element of the Racketeer Influenced and Corruption Organizations Act (Rico) in

Response to Evans v. Arizona Cardinals Football Club. Jeffrey S. Moorad Sports LJ, 2020, 27: 67.

De Weger, Frans. The jurisprudence of the FIFA dispute resolution chamber. TMC Asser Press, 2016.

Eizadi, Alireza, et al. Determining Degree of Importance of Marketing Strategies for Premier League Football Clubs by AHP. Applied Research in Sport Management, 2019, 8.1: 95-105.

Franck, Egon. European club football after “five treatments” with financial fair playtime for an assessment. International Journal of Financial Studies, 2018, 6.4: 97.

Geldibaev, Movlad Khasiyevich, et al. Defining corruption and fraud in professional sport. In: SHS Web of Conferences. EDP Sciences, 2021. p. 02008.

Hockey, John. “Ethnography of Sport: some observations and suggestions.” Sociología del Deporte (2022): n. pag.

Honari, Habib; Mahmoudi, Ahmad. Explaining the quantitative pattern of influential factors to lead corruption in Iran’s football industry. Scientific Journal of Organizational Behavior Management in Sport Studies, 2019, 6.2: 145-163.

Kennedy, Peter; Kennedy, David. Football supporters and the commercialization of football: Comparative responses across Europe. Soccer & Society, 2012, 13.3: 327-340.

Kolomoiets, Tetiana, et al. Combating Corruption in Sport: Legal Aspect (Lucha contra la corrupción en el deporte: aspect legal). *Retos*, 2021, 41: 746-755.

Lam, Eddie TC. Corruption in Sport: Causes, Consequences, and Reform. *International Journal of Sport Communication*, 2019, 12.1: 135-139.
Lindholm, Johan; Lindholm; Reschke. *Court of Arbitration for Sport and Its Jurisprudence*. The Hague: TMC Asser Press, 2019.

Łukomski, Jan. On the finalization of international football transfers and professional football players' contracts. *The International Sports Law Journal*, 2020, 20.3: 157-179.

Maenning, Wolfgang. Corruption in international sports and sport management: Forms, tendencies, extent and countermeasures. *European Sport Management Quartely*, 2005, 5.2: 187-225.

Mahmoudi, A., Honari, H., Younesi, J., Shahlaee Bagheri, J. Development of Corruption Patterns in Iran Football Industry: A Grounded Theory. *Strategic Studies on Youth Ans Sports*, 2018; 16(38): 55-72.

Manoli, Argyro Elisavet; Antonopoulos, Georgios A.; Bairner, Alan. The inevitability of corruption in Greek football. *Soccer & society*, 2019, 20.2: 199-215.

Martin Lorenzo, Francisco Javier; Carrasco Gallego, Amalia. Deficits of accounting in the valuation of rights to exploit the performance of professional players in football clubs. A case study *Journal of Management Control*, 2011, 22.3: 335-357.

Morse, Janice M., et al. Verification strategies for establishing reliability and validity in qualitative research. *International journal of qualitative methods*, 2002, 1.2: 13-22.

Najafi, Maghsoud, et al. Identifying and Analyzing Factors Affecting Financial Corruption in the Iranian Sports Industry (Qualitative Approach). *Applied Research in Sport Management*, 2020, 9.1: 119-134.

Najafi Kolouri, Maghsoud, et al. indicators and components affecting the financial corruption in sport industry (Exploration and validation with mixed approach). *Journal of Sport Management*, 2021.

Neri, Lorenzo, et al. Football players and asset manipulation: the management of football transfers in Italian Serie A. *European Sport Management Quarterly*, 2021, 1-21.

Oprean, Victor-Bogdan; OPRISOR, Tudor. Accounting for soccer players: Capitalization paradigm vs. expenditure. *Procedia Economics and Finance*, 2014, 15: 1647-1654.

Pardillos, Miguel Ángel Campos. Fighting for integrity against a corrupting disease: Fighting for integrity against a corrupting disease. In: *Corpus approaches to the language of sports: texts, media, modalities*. Bloomsbury Academic, 2019. p. 161-179.

Philippou, Christina. Towards a unified framework for anti-bribery in sport governance. *International Journal of Disclosure and Governance*, 2019, 16.2: 83-99.

Rezaei, S. Designing a Revenue Model for Iranian Football Clubs : With Grounded Theory Approach. *Applied Research in Sport Management*, 2018; 6(3): 101-116.

Serby, Tom. The regulation and sanctioning of on-field corruption: Whose law? In: *Corruption in Sport*. Routledge, 2017. p. 156-173.

Stemler, Steven E., et al. Using the theory of successful intelligence as a basis for augmenting AP exams in psychology and statistics. *Contemporary Educational Psychology*, 2006, 31.3: 344-376.

Taheri, Arman. Studying corruption in world football in the 21st century. National Conference on Iranian Sports and Education. (2018).

Uefa, Uefa. Club licensing and financial fair play regulations. 2012.

Weitz-Shapiro, Rebecca; Winters, Matthew S. Can citizens discern? Information credibility, political sophistication, and the punishment of corruption in Brazil. *The Journal of Politics*, 2017, 79.1: 60-74.

Yazdanshenas, Athena; Forouzan, Fathullah and Yazdanshenas, Elham 'Determining the situation and causes of intermediaries in the Iranian Football League'. International Conference and Applied Research in Foreign Education, Sports and Championships. (2017).